

20191012 ACO Jornada General

Ponència de Xavier Casanovas: Importància de la formació

1) Sobre el canvi esdevingut en el lloc ocupat per la formació en la vida de les persones

La Modernitat es basà en centralitat de la raó, la il·lustració i la institució paradigmàtica per canviar el món era la Universitat. Probablement els moviments d'acció catòlica són els últims moderns.

La Postmodernitat ha suposat la frustració per un projecte modern que no va acabar de funcionar: 2a Guerra Mundial i genocidi per comptes de l'alliberament buscat. I aleshores ha vingut la centralitat dels sentiments i les emocions, el relativisme front la realitat... i aquí tot depèn de les opinions. La societat esdevé líquida, atès que el coneixement (sòlid) perd valor... I es prioritzen la inspiració i la individualitat i perd valor la comunitat. I una altra característica: rapidesa, velocitat amb internet, ubiqüitat. Les institucions per antonomàsia de la postmodernitat són internet i les noves tecnologies.

En aquest context, la formació queda reduïda a:

- Coneixement i experiència de la realitat que podem mesurar (abandó de la disciplina humanista: carreres com Història, Filosofia, Humanitats, no són apreciades pel mercat).
- Orientació cap al mercat: formar-se en allò utilitarista i que "serveix", allò que el mercat demana; formació tecno-científica. La formació va perdent la vessant humanista, la bellesa d'aprendre "allò que és inútil" va desaparèixer del currículum.

S'esdevé la pregunta: Som realment la generació millor formada de la història? El coneixement està cada cop més parcel·lat i falta la lectura omni-comprensiva. I falta, aleshores, la capacitat d'entendre la realitat.

Lectura dels textos de Marina Garcés, extrets de "Nova il·lustració radical", 2017. Atenció al concepte analfabetisme il·lustrat. Tenim més coneixement que mai, però no podem transformar res.

2) Repensar el lloc que ocupa la formació a la nostra vida cristiana

Dos fets que poden explicar la pèrdua de formació dels cristians:

- La secularització ha portat a un confinament de la religió a l'esfera privada, individual i íntima. Per tant, ja no cal donar raó pública de la nostra fe. Quan la transmissió de la fe és central. Ens sentim vulnerables davant les creences del món i sentim que no tenim eines per defensar-ho. Hem de saber donar raó de la nostra fe i per això ens calen eines formatives.
- Les tendències espiritualistes a la vida cristiana (el quadern "Déu en temps líquids", de Cij, en parla: <https://www.cristianismeijusticia.net/sites/default/files/pdf/ca215.pdf>).

Per veure què ens diu l'Evangelí a les nostres vides, cal estar formats; altrament, només esperarem que els capellans ens diguin el què (perill de clericalisme). La vida del cristià ha de tenir tres potes:

- Espiritual (pregària, acompanyament)
- Acció en el món (estar encarnats)

- Intel·lectual (teològica i social). Aquesta és la pota més descuidada avui dia. I és bàsica perquè ens dona capacitat de discerniment, de tenir criteri, d'escoltar el que l'Esperit ens diu avui.

Per als tres moments de la revisió de vida, cal formació:

- Educar la mirada per al veure
- Jutjar
- Actuar

Que en paraules d'Ellacuría és la tríada samaritana

- Fer-se càrrec (té a veure amb la mirada)
- Carregar
- Encarregar-se de la realitat (posar les condicions perquè aquest patiment no es torni a donar)

És el que ens ensenya la paràbola del bon samarità. La formació, doncs, hi juga un paper clau.

La formació també és una via per acostar-se a Déu.

Lectura dels textos de la mística obrera Simone Weil, extrets de "A la espera de Dios", 1942.

Ella deia que la dissociació entre treball manual i treball intel·lectual és la causa de les injustícies i les opressions. Atenció al concepte mirada atenta: Les noves tecnologies ens estan fent perdre la capacitat de l'atenció. Simone Weil parla de la qualitat de l'atenció. La capacitat i l'estudi com un mètode per arribar a l'espiritualitat. Fins i tot quan no veiem un fruit de l'atenció i de l'estudi, un també s'està acostant a Déu.

3) Propostes de sortida

- La nova generació dels 'millennials' que emergeix veu que la promesa de l'estudi vinculada amb l'ascensor social no funciona i ja no és tan crèdula; això és una espurna d'esperança.
- Cada cop tenim menys temps... quan ens formem? Hem de ser creatius per buscar les maneres i fomentar-ho. Com a cristians ens cal una formació en temes socials, teològics i filosòfics i cal trobar maneres creatives perquè torni a tenir centralitat en la vida cristiana.
- Com fomentar vocacions intel·lectuals en les nostres comunitats? Necessitem gent que s'alliberi, es formi i ens doni llum i animi les comunitats. Cal acompanyar-la i animar-la a fer-ho.

4) Conclusions

- a) Vivim en un paradigma diferent, en què la formació ha quedat arraconada. Ara cal recuperar-la d'una nova manera. Hi ha molta creu en la soledat de tanta gent, la pèrdua de sentit de la vida en la societat benestant, en la injustícia... Entendre aquestes creus forma part de la formació en la vida cristiana.
- b) Ens cal formació per no caure en clericalismes (grups que no es veuen capaços d'avançar en llegir l'Evangeli si no hi ha un capellà); ens cal trobar maneres creatives de formar-nos. L'horitzó és arribar a dotar-nos de la capacitat de formar-nos a nosaltres mateixos per transformar el món.

c) Treballem-ho, val la pena.

(Compte amb el concepte de *post-veritat*: és veritat tot allò que respon als meus interessos. És una raó més per la formació i la capacitat de criteri)